

СЪВРЕМЕННА ИНТЕРПРЕТАЦИЯ НА ХУДОЖЕТВЕН ТЕКТИЛ В ИНТЕРИОРА

гл. ас д-р Емилия Очкова-Димитрова
гл. ас д-р Боряна Георгиева-Гущанова
катедра: „Инженерен дизайн“
ТУ-София

CONTEMPORARY INTERPRETATION OF ARTISTIC TEXTILES IN THE INTERIOR

Asst. Prof. Phd Ochkova-Dimitrova, E.
Asst. Prof. Phd Georgieva-Gushtanova, B.
Technical University of Sofia, Faculty of Mechanical Engineering,
Department of Engineering Design, Bulgaria
ochkova@tu-sofia.bg
bobbyhobby@tu-sofia.bg

Резюме: Докладът разглежда водещи концепции за рециклиране. Анализира продукта в логиката на устойчивия дизайн. Разглежда тактилността, като важна част от естетическото възприемане на формата. Прави се формален анализ на повърхностната структура на формата с цел да се реализира съвременна художествена интерпретация. Презентира се проект за декоративни текстилни покрития на табуретки. Набелязват се новите аспекти в дизайна, породени от възможностите на съвременните технологии.

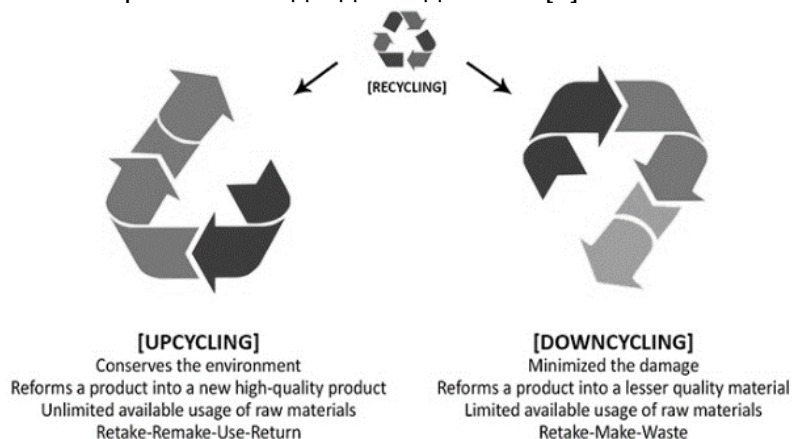
Ключови думи: ХУДОЖЕСТВЕН ТЕКСТИЛ, ТАКТИЛНОСТ, СТРУКТУРИ, УСТОЙЧИВ ДИЗАЙН, РЕЦИКЛИРАНЕ

Abstract: The report examines leading recycling concepts. Analyzes the product in the logic of sustainable design. He considers tactility as an important part of the aesthetic perception of form. A formal analysis of the surface structure of the form is made in order to realize a contemporary artistic interpretation. A project for decorative textile coatings on stools is presented. Identifies new aspects in design caused by the possibilities of modern technologies.

Keywords: ARTISTIC TEXTILES, TACTILITY, STRUCTURES, SUSTAINABLE DESIGN, CRADLE TO CRADLE

Дизайнът винаги е провокирал с креативната си реакция към визията на формата, отразявайки политика, икономика, глобализация, нови технологии. Формообразуването е „огледало“ на културната среда. Едно от нещата, с което се сблъскваме, е желанието за различност и запазване на собствената ни идентичност. Технологиите се променят, но стремежа за персонализация остава и все повече се застъпва в съвременното проектиране. Паралелно с това темата за устойчивия дизайн се развива все повече и се превръща в белег на съвременността [2]. Обвързва се с широко обхватни теми, важни за човека, като замърсяването с вещи и необходимостта от рециклиране.

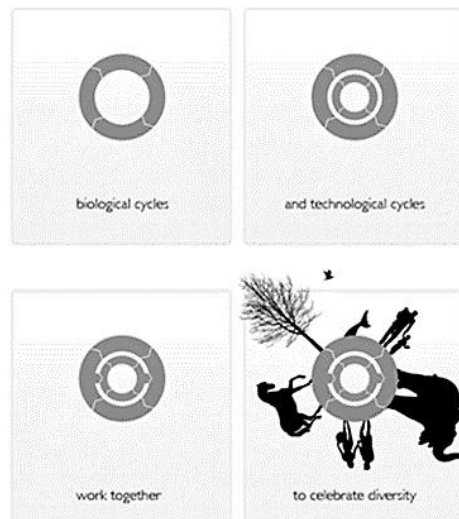
Истинско дългосрочно решение за глобалното изхвърляне на боклука е концепцията Cradle to Cradle®, при която материалът на продукта е в непрекъснат цикъл (Upcycling), което изисква преосмисляне и различен подход към дизайна.[6]

Cradle to Cradle (C2C) е концепция, при която отпадъците и страничните продукти се явяват суровина за нов продукт – фиг. 1/2. С други думи, суровините са в непрестанен кръговрат по вторична и по следваща употреба. C2C е създаден от немския химик Михаел Браунгарт и американския архитект Уилиам Макдона, които заедно разработват програма, наречена MBDC (McDonough Braungart Design Chemistry), чиято концепция е създаването на продукти по един интелигентен начин, чрез оптимално използване на производствените процеси, което да окаже положително въздействие върху околната среда. Концепцията е много по-широкообхватна от обичайното рециклиране и се концентрира не толкова върху редуциране на консумацията, колкото върху устойчивото развитие.

Фигура 1

Фигура 2

Създаването на материали е съобразено с цялостния им жизнен цикъл – от доставката на налични материали до края на техния експлоатационен срок („от люлка до люлка“), и се прилагат новаторски подходи за свеждане до минимум на ресурсите, необходими за тяхното преобразуване като се използват вече използвани материали. По този начин се асемблират нови продукти на базата на „стари“ материали. Връзката се търси в наслагването на материалите след първичната им експлоатация и новото им конструиране.

Това включва бизнес модели, промишлена симбиоза, системи за продуктови услуги, дизайн на продукта и подходи, свързани с пълния жизнен цикъл („от люлка до люлка“). Cradle to Cradle – концепция, при която отпадъците и вторичните продукти се явяват суровина за нов продукт. "Ей Джи Си глас" е европейски производител (един от първите), сертифициран по програмата със сребърен сертификат, задължавайки се да подобрява непрекъснато производствените си процеси, като оценката за това се извършва ежегодно.

Философията Cradle to Cradle® (C2C) описва принципа на два непрекъснати цикъла. Нетрайните потребителски стоки са биоразградими и се връщат към естествения хранителен цикъл. Трайните потребителски стоки се разделят на отделни суровини след употреба и се връщат в технически цикъл. Качеството на материала се запазва. Всички съставки са химически безопасни и рециклируеми. Няма отпадъци в конвенционалния смисъл - само материал за многократна употреба.

В настоящия доклад представяме проект на ID LAB, Лаборатория към катедра Инженерен дизайн, ТУ-София. Авторите на проекта използват конструктивна разработка на мебели (табуретка) от доц. д-р Георги Червендинев, в която той представя концепцията си „Арктоник“ [1].

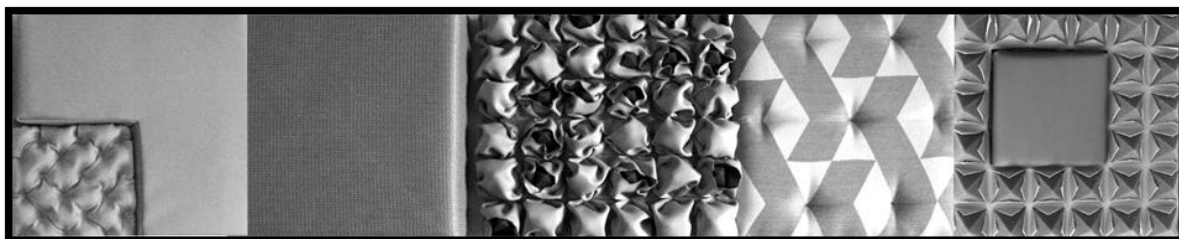
Идеята се реализира в контекста на художествения текстил (тапициране на мебели), за да обогати и даде възможност, за по-широка персонализация на продукта. Съществена страна от концепцията е да се създаде устойчив дизайн, следвайки съвременните тенденции при потребителското изживяване.

Текстилният материал е близък и познат. Той е привнесената ни втора кожа чрез дрехите, но той е и в заобикалящия ни интериор. Присъствието му е толкова очевидно, че

често, дори не си даваме сметка колко сме зависими и повлияни от неговото присъствие. Разработвайки малък детайл от интериора, какъвто се явява табуретката се опитваме да направим експеримент, в който да насочим вниманието към различни тактилни усещания, породени от материала и повърхностното му структуриране.

Съвременното звучене на формата се търси чрез геометрията в посока на пластични структури /фигура№3/ Опитваме се да направим интересен прочит на културно историческото ни наследство [4], като не се има предвид буквалното пренасяне на фолклорни мотиви, а един по-абстрактен пренос на ритъма и симетрията в контекста на новите предизвикателства, за които споменахме по горе в доклада. Движението на пластичните „орнаментите“ се постига с традиционните похвати в текстилната технология. Но звученето е изцяло обновено, като акустичен отзвук от миналото, в който се улавят тоновете, но мелодията звучи различно [5].

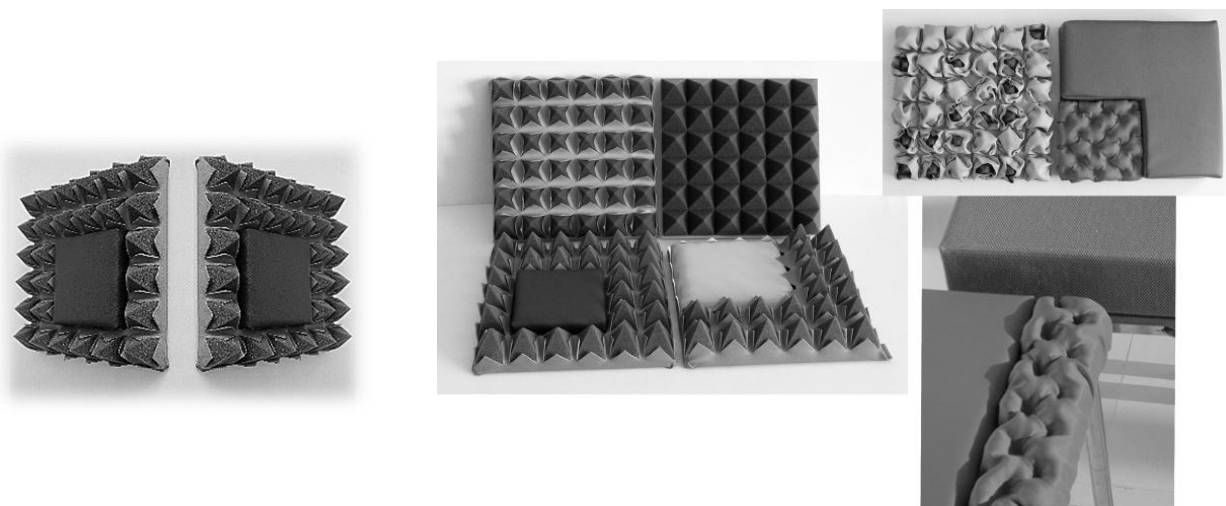
Игровият, евристичен подход при проектирането, свободно може да се разгърне чрез геометрията и лесно да се обхване от новите софтуери за моделиране [3]. Този формален анализ ни позволява да контролираме и прецизираме резултата и да запазим артистичната абстрактна визия. Съвременните средства за проектиране дават по-голяма възможност за реализирането на дизайн продукти като художествени произведения.

Фигура №3

Основната конструкция на табуретката е от метал и дърво. Връзките между отделните детайли е мобилна. Използва се дунапен и различни по структура и цвят платове. Акцента е пластиката на повърхнината. Получава се вид текстилен релеф. Подчертава се динамиката, чрез ритъма и симетрията. Геометричният елемент служи за конструкция и същевременно за декорация. Създава се функционален и същевременно модерен предмет. С възможност за лесно разглобяване и разделяне на изходните материали.

В процеса на експеримента разглеждаме функционалните детайли (равнините за сядане), които обличаваме с текстил, като артистични инсталации. Носещи препратки към авангардни концепции. Изкуството винаги е било част от дизайна, така както дизайна е част от изкуството /фигура№4/. Игровият подход е сякаш онази невидима нишка, която ни кара да търсим паралели между функция и естетиката, рационалното и емоционалното.

Фигура №4

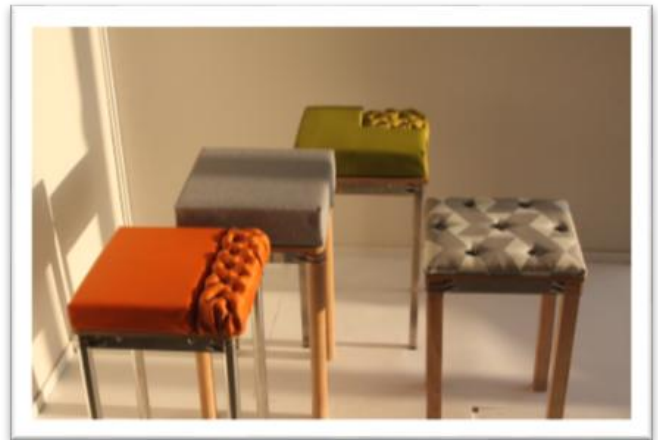
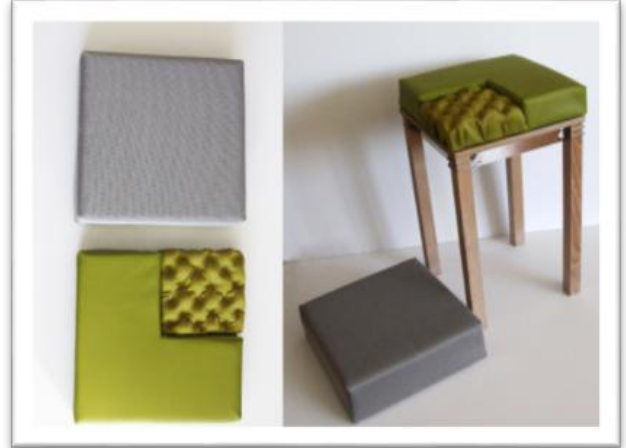
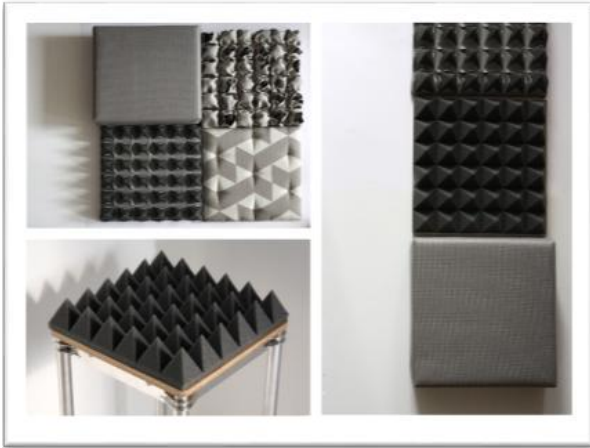
В устойчивият дизайн се поставят въпроси свързани с функционалност, рационалност, икономичност, компактност, мобилност, комбинативност, адаптивност и всичко което ни способства да постигнем една по-пълноценна връзка с природата. Именно поставянето на тези въпроси е причина за преосмисляне на екологичните теории и идеологии и тяхната едностранчивост [7]. Важен е комплексния подход. Човекът се превръща в основен фактор за изграждане на тази нова система. Общуване, обитаване, прехрана и производство. Културно историческото наследство е в пряка връзка и услуга на тази съвременна тенденция, тъй като ресурсите и процесите за тяхното усвояване са локалните (местни) среди. Така широко обхватността на устойчивия дизайн е заложена във философията Cradle to Cradle® (C2C).

В заключение може да кажем, че новите тенденции в проектирането са обусловени от редица явления и са неотменна част тях.

В представения проект /фигура №5/ се прави опит да се реализира дизайн, в които да се заложат новите тенденции на проектиране. Оставени са възможности за развитието му в посока на включване на повече материали, експериментирането както с традиционни, така и с по-нови технологии. Дизайнът все повече се превръща от нещо конкретно свързано с възникването на продукта в непрекъснат процес на неговото преобразуване.

Литература:

- 1. Chervendinev G.**, "Speculative design and one-off production"
15th International conference standardization, prototypes and Quality: A means of Balkan countries collaboration in cooperation with Balkan Coordinating committee (BCC), Trakya University, Edirne/Turkey, ISBN:978-975-374-247-4,pp.281-185, (2019)
- 2. Червендинев, Г** „Дизайн на превозни средства носещи духа на номадизма“, Сборник доклади Том IV , Съвременни технологии в културно-историческото наследство, 2016, стр. 157, ISSN: 2367-6523
- 3. Georgieva B.**, Geometric heuristic in Art and Design, 56th Science Conference of Ruse University, Bulgaria, 2017, PROCEEDINGS OF UNIVERSITY OF RUSE – 2017, volume 56, book 1.1., FRI-16.203-1-PD-01, pp. 125-129
- 4. Георгиева Б, С. Ангелова** „Интерпретации на традиционни български артефакти в съвременния дизайн“ Сборник доклади Том II "Съвременни технологии в културно-историческото наследство", 2014, ТУ-София, ISSN: 2367-6523
- 5. Пешева Т**, „Развитие и тенденции при мебелите с акустични характеристики“, „International Scientific Congress „Machines.Technologies. Materials” - ISSN 2535-0021 (Print), ISSN 2535-003X, стр. 319-321, (2019) МТМ (Машини. Технологии. Материали)XVI МЕЖДУНАРОДЕН КОНГРЕС - лятна сесия – Варна, 2019г.
- 6.** www.galya-greenery.com/more/ecology-sustainability/upcycling-draft/
- 7. Добрева-Драгостинова И**, „АБ на устойчивия дизайн“ – Издателство на НБУ, 2016г, ISBN 978-954-535-950-7

Фигура №5